

2016/2237(INL)

23.5.2018

STANOVISKO

Výboru pro zaměstnanost a sociální věci

pro Výbor pro právní záležitosti

ke statutu sociálních a solidárních podniků
(2016/2237(INL))

Zpravodaj (*): Heinz K. Becker

(*) (Podnět – článek 46 jednacího řádu)

PA_INL

NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro právní záležitosti jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že na vnitrostátní úrovni v celé Evropě existuje řada různých regulačních rámců pro sociální a solidární podniky, které jsou velmi odlišné co do právní formy (družstva, sdružení, dobročinné organizace, vzájemné pojišťovny, nadace atd.), obchodního modelu i veřejné podpory; vzhledem k tomu, že sociální a solidární podniky působí ve sféře sociální ekonomiky, která je nedílnou součástí evropského sociálně tržního hospodářství v sociální, vzdělávací, kulturní a environmentální oblasti;
- B. vzhledem k tomu, že sociální a solidární podniky zaujímají inovativní přístup k výzvám, kterým společnost čelí, a poskytují členským státům potřebnou podporu; vzhledem k tomu, že sociální a solidární podniky významným způsobem přispívají k sociálním inovacím; vzhledem k tomu, že na sociální a solidární podniky je třeba nahlížet jako na jednu z hybných sil rozvoje sociálně a environmentálně udržitelného tržního hospodářství a evropského vnitřního trhu; vzhledem k tomu, že sociální a solidární podniky vyzdvihují nové způsoby řešení sociálních problémů v rychle se měnícím světě vzhledem k tomu, že se ukázalo, že sociální a solidární podniky mají zejména v době hospodářské krize vliv na vytváření důstojných a udržitelných pracovních míst na místní úrovni podporujících začlenění, podporu hospodářského růstu, ochranu životního prostředí a posilování sociální, hospodářské a regionální soudržnosti¹;
- C. vzhledem k tomu, že digitalizace, ambiciózní cíle v oblasti klimatu, migrace, nerovnosti, rozvoj komunit (zejména v marginalizovaných oblastech), sociální péče a zdravotnické služby, potřeby osob se zdravotním postižením a boj proti chudobě, sociálnímu vyloučení, dlouhodobé nezaměstnanosti a genderové nerovnosti a specifické úkoly v oblasti životního prostředí představují velký potenciál pro sociální podnikání; vzhledem k tomu, že většina sociálních a solidárních podniků působí na trhu podnikatelsky a přijímají hospodářská rizika;
- D. vzhledem k tomu, že ve všech členských státech by sociální a solidární podniky sice měly mít společnou identitu, avšak zároveň je třeba zdůraznit důležitost uznání jejich rozmanitosti; vzhledem k tomu, že se v nedávné studii Generálního ředitelství pro vnitřní politiky nazvané „Evropský statut sociálních a solidárních podniků“ uznává přínos opatření na evropské úrovni a doporučuje vytvořit pro sociální a solidární podniky určitý status a související označení, osvědčení nebo značku, spíše než požadovat vytvoření konkrétní právnické osoby;
- E. vzhledem k tomu, že venkovské oblasti nabízejí pro sociální podniky významné příležitosti, a proto je nezbytné, aby byla všude ve venkovských oblastech k dispozici vhodná infrastruktura;
- F. vzhledem k tomu, že vzdělávání a odborná příprava musí být prioritními oblastmi podpory podnikatelské kultury mezi mladými lidmi;

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/611030/EPRS_STU\(2017\)611030_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/611030/EPRS_STU(2017)611030_EN.pdf)

- G. vzhledem k tomu, že vzájemné společnosti působící v oblasti zdravotní péče a sociální pomoci v Unii zaměstnávají 8,6 milionu lidí a poskytují podporu 120 milionům občanů; tyto vzájemné společnosti mají podíl na trhu odpovídající 24 % a vytvářejí více než 4 % HDP Unie;
- H. vzhledem k tomu, že nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 346/2013¹ stanoví podmínky a požadavky pro zřízení evropských fondů sociálního podnikání;
1. zdůrazňuje velký význam přibližně 2 milionů sociálních podniků v Evropě² s více než 14,5 milionu zaměstnanců³ a jejich nesmírně hodnotný příspěvek k vytváření kvalitních pracovních míst, sociální a regionální soudržnosti a trvalému hospodářskému růstu na vnitřním trhu;
 2. zdůrazňuje, že sociální a solidární podniky mají ve většině členských států EU dlouhou historii a staly se důležitými a významnými hráči na trhu;
 3. vyzývá Komisi a vnitrostátní orgány, aby při regulaci trhu respektovaly historická a právní specifika podniků sociální ekonomiky;
 4. zdůrazňuje, že vzhledem ke stoupající poptávce po sociálních službách roste význam sociálních podniků v Unii, které poskytují sociální služby osobám, jimž hrozí chudoba a sociální vyloučení nebo které těmto problémům již čelí; zdůrazňuje, že sociální a solidární podniky by neměly nahrazovat sociální služby poskytované státem, ale měly by je spíše doplňovat; upozorňuje na význam sociálních a solidárních podniků poskytujících sociální, zdravotní nebo vzdělávací služby a plnící specifické úkoly v oblasti životního prostředí ve spolupráci s místními orgány a dobrovolníky; zdůrazňuje, že sociální a solidární podniky mohou přístupem zdola nahoru případně vyřešit některé sociální problémy;
 5. zdůrazňuje, že sociální a solidární podniky vytvářejí pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním postižením a pro osoby z jinak znevýhodněných skupin;
 6. poukazuje na to, že sociální a solidární podniky mají silný místní a regionální základ, což je zvyhodňuje v tom, že si více uvědomují specifické potřeby a dokážou nabízet výrobky a služby požadované v dané oblasti, čímž zlepšují hospodářskou, sociální a územní soudržnost;
 7. poznamenává, že sociální a solidární podniky mohou přispět k větší genderové rovnosti a ke snižování rozdílů v odměňování žen a mužů;
 8. zdůrazňuje význam vytváření sítí mezi sociálními podniky a vyzývá členské státy, aby podporovaly předávání poznatků a osvědčených postupů mezi členskými státy (například zřízením národních kontaktních míst) a v rámci celé Unie, a to za účasti nejen samotných sociálních a solidárních podniků, ale i tradičních podniků, akademické obce a dalších zainteresovaných stran; vyzývá Komisi, aby v rámci skupiny odborníků Evropské komise pro sociální podnikání a ve spolupráci s členskými státy i nadále

¹Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 346/2013 ze dne 17. dubna 2013 o evropských fondech sociálního podnikání (Úř. věst. L 115, 25.4.2013, s. 8).

² https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy_en

³ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7523>, p. 47

shromažďovala a sdílela informace o stávajících osvědčených postupech a analyzovala jak kvalitativní, tak kvantitativní údaje o přínosu sociálních a solidárních podniků pro veřejnou politiku i místní komunity;

9. požaduje zřízení veřejné evropské vícejazyčné on-line platformy pro sociální a solidární podniky, která jim umožní získávat a vyměňovat si informace o zakládání, možnostech a podmínkách financování ze zdrojů EU, účasti na veřejných zakázkách a možných právních strukturách;
10. vyzývá Komisi, aby na unijní úrovni zavedla „evropskou značku sociální ekonomiky“ pro sociální a solidární podniky, která se bude opírat o jasná kritéria navržená tak, aby se zdůraznily specifické charakteristiky těchto podniků a jejich sociální dopad, zvýšila jejich viditelnost, podpořily investice, usnadnil přístup k financování a jednotnému trhu pro ty podniky, které chtějí rozšířit svou činnost v rámci daného státu nebo do ostatních členských států, a současně respektovat různé právní formy a rámce v tomto odvětví a v členských státech; dále poznamenává, že na základě ekonomických a sociálních kritérií a s odkazem na finanční životaschopnost by měl být stanoven jednoznačný cíl, a sice přinášet prospěch komunitě nebo konkrétní skupině osob; zdůrazňuje, že hlavním cílem sociálních a solidárních podniků by mělo být zaměření na sociální aspekty; domnívá se, že udělení této značky by mělo být provedeno na základě žádosti podniků splňujících kvalifikační kritéria, jako jsou sledování sociálního cíle, podnikatelský rozměr, participativní rozhodování a opětovné investování významné části zisku; domnívá se, že „evropská značka sociální ekonomiky“ by měla být pro tyto podniky dobrovolná, avšak zároveň musí být uznávána všemi členskými státy;
11. zdůrazňuje, že kritéria definující sociální a solidární podniky pro účely platných právních předpisů Unie již byla stanovena, a to například v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1296/2013¹, kde se „sociálním podnikem“ rozumí podnik, který bez ohledu na svou právní formu:
 - a) má v souladu se zakladatelskou smlouvou, stanovami nebo jiným právním dokumentem, jímž se zakládá, jako svůj hlavní cíl spíše dosažení měřitelného, pozitivního sociálního dopadu než vytváření zisku pro své vlastníky, společníky a akcionáře, a který:
 - i) poskytuje služby nebo zboží se sociální návratností nebo
 - ii) používá metodu výroby zboží či poskytování služeb, která zahrnuje podnikem vytyčený sociální cíl;
 - b) používá své zisky především k dosažení svého primárního cíle a má zavedeny předem definované postupy a pravidla pro rozdělování zisku akcionářům a vlastníkům, s cílem zajistit, aby takové rozdělování zisku neohrozilo primární cíl; a
 - c) je řízen podnikatelským, odpovědným a transparentním způsobem, zejména prostřednictvím zapojení zaměstnanců, zákazníků nebo zúčastněných subjektů, kterých

¹Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1296/2013 ze dne 11. prosince 2013 o programu Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace („EaSI“) a o změně rozhodnutí č. 283/2010/EU, kterým se zřizuje evropský nástroj mikrofinancování Progress pro oblast zaměstnanosti a sociálního začleňování (Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 238).

se týká jeho podnikatelská činnost;

12. zdůrazňuje, že je třeba zavést na unijní úrovni širší, otevřenější definici, která bude klást důraz na zásadu, podle níž by mělo být podstatné procento zisků vytvořených těmito podniky znovu investováno nebo jinak využito k dosažení sociálního účelu sociálních a solidárních podniků; upozorňuje na specifické problémy, jimž při plnění svého poslání - poskytování pomoci osobám, které jsou nejčastěji vylučovány z pracovního trhu - čelí sociální družstva a sociální podniky zaměřené na pracovní začleňování, a zdůrazňuje, že je třeba, aby tyto organizace byly do nové značky zahrnuty;
13. domnívá se, že minimálním kritériem a právním požadavkem pro získání a zachování „evropské značky sociální ekonomiky“ musí být společensky prospěšná činnost, která by měla být definována na unijní úrovni; zdůrazňuje, že tato činnost by měla být měřitelná z hlediska sociálního dopadu v oblastech, jako je sociální začleňování zranitelných osob, začleňování osob, jimž hrozí vyloučení z kvalitních a udržitelných pracovních míst, na trh práce, snižování nerovnosti mezi ženami a muži, řešení marginalizace migrantů, zlepšení rovných příležitostí prostřednictvím zdraví, vzdělávání, kultury a důstojného bydlení a boj proti chudobě a nerovnosti; zdůrazňuje, že sociální a solidární podniky musí při svém fungování dodržovat osvědčené postupy, pokud jde o pracovní podmínky a podmínky zaměstnávání;
14. zdůrazňuje, že se značkou musí být spojena co nejnižší nákladová a administrativní náročnost, aby nedošlo ke znevýhodnění sociálních podniků, se zvláštním ohledem na malé a střední sociální a solidární podniky; proto musí být tato celounijní kritéria jednoduchá, jasná a založená na věcných, nikoliv formálních faktorech a příslušné postupy nesmí být zatěžující; konstatuje, že ačkoli jsou oznamovací povinnosti přiměřeným nástrojem k ověření toho, že sociální a solidární podniky mají i nadále nárok na „evropskou značku sociální ekonomiky“, nesmí být četnost tohoto oznamování a množství povinných informací, jež mají být zahrnuty, příliš zatěžující; domnívá se, že náklady spojené s postupem udělování značky/certifikátu by mohly být omezeny, pokud by se centrální správa prováděla na úrovni vnitrostátních orgánů, které by mohly ve spolupráci se sociálními a solidárními podniky přenést provádění a zpracování na úroveň národní samosprávy, jež by se řídila kritérii pro sociální a solidární podniky vymezenými na evropské úrovni;
15. vyzývá Komisi a členské státy, aby aktivně prosazovaly „evropskou značku sociální ekonomiky“ a zahájily informační kampaň o sociálních a hospodářských přínosech sociálních a solidárních podniků, mezi něž patří například vytváření kvalitních pracovních míst a sociální soudržnost;
16. poukazuje na to, že provádění strategie sociální odpovědnosti podniků jakožto součásti podnikatelského plánu nestačí k tomu, aby byl podnik klasifikován jako sociální a solidární, a že se tedy musí rozlišovat mezi sociálními a solidárními podniky a podniky, které usilují o dosažení sociální odpovědnosti;
17. domnívá se, že investiční priority pro sociální ekonomiku a sociální podniky by se neměly omezovat pouze na sociální začleňování, ale měly by zahrnovat i zaměstnávání a vzdělávání, aby odrážely široké spektrum hospodářských činností, na nichž se tyto podniky podílejí;

18. vyzývá k pokračování programu „Erasmus pro mladé podnikatele“, k účinnému využívání jeho rozpočtu a k zlepšení dostupnosti informací o tomto programu;
19. vyzývá ke zjednodušení postupů pro zakládání sociálních podniků, aby nadměrná byrokratická zátěž nepředstavovala pro sociální podnikání překážku;
20. vyzývá Komisi, aby lépe začlenila sociální ekonomiku do právních předpisů Unie s cílem vytvořit rovné podmínky pro sociální a solidární podniky na jedné straně a ostatní druhy podniků na straně druhé;
21. zdůrazňuje, že je nutné podporovat sociální a solidární podniky poskytnutím dostatečných finančních prostředků a zdrojů, neboť finanční udržitelnost je pro jejich přežití zásadní; zdůrazňuje, že na regionální, státní i unijní úrovni je třeba posílit finanční podporu, kterou sociálním a solidárním podnikům nabízejí soukromí investoři a veřejné subjekty, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována inovativním finančním řešením, a vyzývá Komisi, aby v souvislosti s příštím víceletým finančním rámcem (VFR) na období 2021–2027 posílila sociální rozměr stávajícího financování ze zdrojů Unie, jako je Evropský sociální fond, Evropský fond pro regionální rozvoj a program pro zaměstnanost a sociální inovace, s cílem podpořit sociální ekonomiku a sociální podnikání; vyzývá Komisi, aby zlepšila provádění evropského programu pro zaměstnanost a sociální inovace a jeho osy pro mikrofinancování a sociální podnikání a aby zvýšila povědomí ve finančním sektoru o charakteristikách a hospodářských a sociálních přínosech sociálních a solidárních podniků; domnívá se, že je rovněž nezbytné všeobecně podporovat alternativní způsoby financování, jako jsou fondy rizikového kapitálu, financování začínajících podniků, mikroúvěry či skupinové financování (crowdfunding), a zvýšit tak investice do tohoto odvětví založeného na „evropské značce sociální ekonomiky“;
22. vyzývá Unii, aby čerpala prostředky účinným způsobem, a zdůrazňuje, že přístup k těmto prostředkům musí být pro jejich příjemce zjednodušen, spíše s cílem podpořit a posílit sociální podniky v jejich primárním účelu, jímž je sociální dopad, než dosáhnout maximalizace zisku, což nakonec z dlouhodobého hlediska přinese návratnost investic pro společnost; vyzývá Komisi, aby v kontextu příštího víceletého finančního rámce na období 2021–2027 přezkoumala regulační rámec pro sociální investiční fondy s cílem usnadnit přístup sociálních a solidárních podniků k finančnímu trhu; v této souvislosti požaduje účinnou evropskou kampaň zaměřenou na omezení byrokracie a propagaci „evropské značky sociální ekonomiky“;
23. vyzývá Komisi a členské státy, aby podnikly kvantifikovatelné kroky k uvolnění a přilákání veřejných a soukromých investic, které sociální a solidární podniky potřebují, včetně propagace „evropské značky sociální ekonomiky“; v této souvislosti poznamenává, že sociální ekonomika stále čelí obtížím při přístupu k veřejným zakázkám, například v souvislosti s velikostí a finanční způsobilostí; opětovně zdůrazňuje důležitost účinného provádění balíčku reforem v oblasti veřejných zakázek ze strany členských států s cílem dosáhnout větší účasti těchto podniků v nabídkových řízeních v oblasti veřejných zakázek, a to prostřednictvím lepšího informování o pravidlech pro zadávání veřejných zakázek a kritériích výběrových řízení a zlepšením přístupu těchto podniků k zakázkám, včetně sociálních doložek a kritérií, zjednodušení postupů a vypisování nabídek způsobem, který je zpřístupní menším subjektům;

24. uznává, že je důležité poskytovat finanční podporu podnikům fungujícím v sociální a solidární ekonomice; vyzývá Komisi, aby zohlednila specifika sociálních podniků při přijímání státní podpory; navrhuje usnadnit přístup k financování po vzoru kategorií obsažených v nařízení (EU) č. 651/2014¹;
25. zdůrazňuje, že Komise a členské státy, jakož i regionální a místní orgány by měly zahrnout hledisko sociálního podnikání do příslušných politik, programů a postupů;
26. zdůrazňuje nutnost nabízet zaměstnání těm, kteří jsou nejčastěji vyloučeni z trhu práce, prostřednictvím opětovného začleňování dlouhodobě nezaměstnaných osob a obecně prostřednictvím boje proti nezaměstnanosti;
27. konstatuje, že pro posílení růstu tohoto odvětví je vedle financování klíčové poskytování služeb vzdělávání a odborné přípravy pro jednotlivce zaměstnané v sociálních podnicích, zejména s cílem posílit podnikatelské dovednosti a základní ekonomické know-how při provozování podniku, ale také poskytování odborného poradenství a zjednodušení administrativy; vyzývá členské státy, aby zavedly politiky zaměřené na vytvoření příznivých daňových podmínek pro sociální podniky;
28. důrazně upozorňuje, že v zájmu řádného fungování tradičních malých a středních podniků musí rámec pro fungování sociálních podniků respektovat zásady spravedlivé hospodářské soutěže a nesmí umožňovat nekalou konkurenci.

¹Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (Úř. věst. L 187, 26.6.2014, s. 1).

INFORMACE O PŘIJETÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	15.5.2018
Výsledek konečného hlasování	+: 40 -: 3 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Laura Agea, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Geoffroy Didier, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Thomas Mann, Joëlle Mélin, Miroslav Mitrofanovs, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Robert Rochefort, Claude Rolin, Siôn Simon, Romana Tomc, Marita Ulvskog, Jana Žitňanská
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Georges Bach, Tania González Peñas, Sergio Gutiérrez Prieto, Krzysztof Hetman, Miapetra Kumpula-Natri, Joachim Schuster, Helga Stevens, Neoklis Sylikiotis
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Dominique Bilde, Dietmar Köster

JMENOVITÉ KONEČNÉ HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

40	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Marian Harkin, Robert Rochefort
ECR	Arne Gericke, Helga Stevens, Jana Žitňanská
EFDD	Laura Agea
GUE/NGL	Tania González Peñas, Neoklis Sylikiotis
PPE	Georges Bach, David Casa, Geoffroy Didier, Krzysztof Hetman, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Claude Rolin, Romana Tomc
S&D	Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Elena Gentile, Sergio Gutiérrez Prieto, Agnes Jongerius, Jan Keller, Dietmar Köster, Miapetra Kumpula-Natri, Javi López, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Joachim Schuster, Siôn Simon, Marita Ulvskog
VERTS/ALE	Jean Lambert, Mirosłavs Mitrofanovs

3	-
ENF	Dominique Bilde, Joëlle Mélin
NI	Lampros Fountoulis

0	0

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se